

İlhan Uzgel'in bugünkü GazeteDuvar'da „ [Alt-emperyalizm ya da dış politikada özerklik mümkün mü?](#) başlıklı bir yazısı yayınlandı. Yazıda isabetli analizler bulunuyor. Türkiye'de pek bilinmeyen Güney Afrika Cumhuriyeti'nin alt emperyalist ülke örneklerinden birisi olarak gösterilmesini de önemli buldum.

Uzgel'in analizinin önemli eksiği ise Rusya Federasyonu'nu dikkate almaması ve sadece Türkiye-ABD ilişkisini incelemekle yetinmesidir.

RF de emperyalist bir ülkedir ve özellikle Suriye'de büyük bir güçtür. Bu nedenle Türkiye'nin Suriye'ye yönelik değişik hamleleri sadece ABD dikkate alınarak incelenemez. Eğer RF izin vermeseydi Türkiye İdlib'i alamazdı ve Suriye'deki hareket kabiliyeti önemli oranda kısıtlanırdı. YPG, ABD tarafından korunurken, YPG'ye karşı Rusya –en azından şimdilik- Türkiye'nin yanındadır. Türkiye ABD ile pazarlık yaparken Rusya ile ilişkilerini de koz olarak kullanmaktadır.

Rusya'nın Ortadoğu'daki varlığı ve Türkiye ile olan ilişkileri dahil edilmeden alt emperyalizm analizi yapılması doğru olmaz.

Burada Esad rejimini destekleyen Rusya'nın Türkiye'nin Suriye'nin yüzde beşini işgal etmesine karşı neden sessiz kaldığı sorulabilir. Burada soru doğru değildir. Bir alandaki devlet politikasını başka alanlara genelleştirmemek gerekir. Benzer durum ikili ilişkilerde de geçerlidir. YPG'ye karşı Türkiye ile işbirliği yapan Rusya başka bir alanda Türkiye ile karşıt konumda yer alabilir. Benzeri ABD için de geçerlidir. YPG'nin güçlenmemesi Türkiye için çok önemlidir ama ABD de tam tersini yapmaktadır. Bu konudaki politikası Türkiye ile terstir. Başka konulardaki politikaları ise pekala uyum sağlayabilir.

Tekrarlanırsa, belirli bir alan ve konudaki politikayı genelleştirmemek gerekir. Devletler birkaç ayrı politika birden yürütebilirler. Bu alanda rakip olduğunuz bir ülkeyle başka bir alanda ya da konuda işbirliği içinde olabilirsiniz.

Sadece ABD ile olan ilişkilerden bile Türkiye'nin alt emperyalist bir ülke olduğu çıkarılabiliyorsa –ki bence doğru değildir- analize Rusya'nın da katılması durumunda Türkiye'nin hareket sahası büyüyecektir.

Rusya emperyalist bir ülke olarak özellikle de Suriye ile ilgili analizlerde neden önemle dikkate alınmaz, anlamakta zorluk çekiyorum. Suriye ordusunun ülke içindeki küçük Türk üslerine saldırısını Rusya engellemedi mi? Hava sahasını açarak Türkiye'nin İSHA ile Suriye ordusuna yönelik saldırılara sessiz kalmadı mı?

Daha aşırı bir örnek İran'ın durumudur. Suriye ile ilgili analizlerde İran'dan genellikle söz edilmez, gerçekte ise bu ülke İran ordusunun işgali altındadır.

Yukardaki konuları **Küresel iç savaş ve Türkiye** kitabında (2019) açıklamıştım. Dağıtım ülkede büyük sorun, biliyorsunuz. Yine de Ankara'daki okurlar kitabı zorlanmadan bulabilirler. Zafer Pasajı'ndaki Barış kitabevi'nden edinebilirsiniz ya da Ankara dışında iseniz buradan ısmarlayabilirsiniz.